

КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Олега Ольжича»

Житомирської обласної ради

Науково-методичний відділ

**Методичні рекомендації щодо відзначення
Дня хрещення Київської Русі-України
та Дня Української державності**

**(тематичний огляд за матеріалами
КЗ Любарська центральна районна
бібліотека Любарської селищної Ради»)**

Житомир, 2023

ІСТОРИКО – ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Сьогодення ставить перед бібліотекарями важливе і невідкладне завдання – виховувати свідомого громадянина – патріота рідної землі.

Історико-патріотичне виховання – це комплексна, системна і цілеспрямована діяльність бібліотек щодо формування у користувачів почуття любові до України, готовності до виконання громадянського і конституційного обов’язку по захисту національних інтересів, незалежності та цілісності держави.

Виходячи із зазначеного та враховуючи інтерес користувачів до вивчення історії України, бібліотекар в своїй роботі повинен приділяти значну увагу висвітленню вказаної теми.

З цією метою пропонуємо вашій увазі методичні рекомендації з підготовки та проведення Дня хрещення Київської Русі-України та Дня Української державності.

ДЕНЬ ХРЕЩЕННЯ РУСИ – СВАТО МИНУЛОГО, МАЙБУТНЬОГО Й СЬОГОДЕННЯ

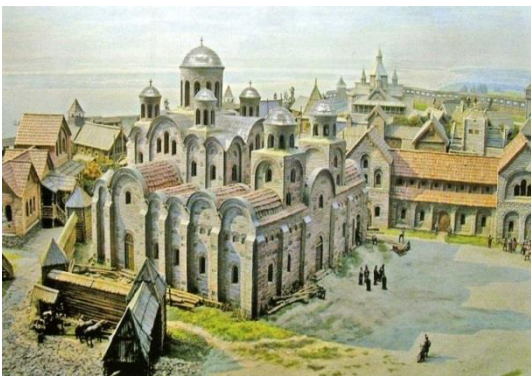
День пам'яті рівноапостольного князя Київського Володимира Святославовича відзначається 28 липня. Він був онуком святої княгині Ольги, день пам'яті якої відзначають 24 липня.

Князь Володимир не тільки сам навернувся до християнства, але й посприяв тому, що християнство стало державною релігією Київської Русі. Отож, майбутній князь народився 954 року в Києві. Період його князювання в Києві тривалий — 35 років, від 980 до 1015 року.

Існує багато версій щодо часу і місця хрещення князя. Літопис говорить про 988 рік. А ось щодо місця, то найбільша суперечка існує чи в Херсонесі, чи в Києві. Після свого хрещення Володимир наказав киянам хреститися, а поганських ідолів скинути у Дніпро. Якщо хрещення киян відбулося більш-менш без насильства, то в інших удільних князівствах, як згадує літопис, княжі воєводи хрестили мечем і вогнем.

Саме тут, у момент першого хрещення нашого народу князем Володимиром, народилася східнослов'янська православна цивілізація. І саме Київ став містом-основоположником історичної, культурної, моральної й духовної епохи в житті всіх слов'янських народів, центром християнства, центром духовного збагачення. За наказом князя збудували чимало храмів, зокрема Десятинну церкву в Києві.

Проте християнство на українських землях з'явилося задовго до Володимирового хрещення. Поширення християнства на українських землях датують I ст., пов'язуючи з легендарним перебуванням на Київських пагорбах апостола Андрія Первозваного; його ж перебування з місією в Криму історики

загалом не ставлять під сумнів. Більш чіткі історичні дані є про перших християн-мучеників в Криму, зокрема тут загинув мученицькою смертю один з перших Римських архієреїв Папа Климентій I. Його голову пізніше відшукали святі Кирило та Мефодій.

Різноманітні джерела говорять про хрещення Київського князя Аскольда у 860 р. під час походу на Константинополь. Є припущення, що тоді ж князь намагався хрестити і киян, навіть привіз єпископів для створення церковної структури. Проте 882 р. його вбили, а релігійна реформа провалилася через сильний спротив язичників.

Проте християнські спільноти в Києві залишилися, про що свідчить договір Русі з Константинополем, укладений при князі Ігорі в 941 році X ст. Вже нове піднесення християнства на Русі розпочалося при святій княгині Ользі, яка визнана також рівноапостольною.

Натомість на західноукраїнських землях християнство поширилося у IX-X ст. з Моравії, де церкву заснували рівноапостольні святі Мефодій і Кирило.

Офіційним державним святом День хрещення Київської Русі — 28 липня — став згідно з Указом Президента України Віктора Ющенка у 2008 році від 25 липня 2008 року № 668/2008 «Про День хрещення Київської Русі-України» в рамках святкування 1020-річчя хрещення Київської Русі. Слід додати, що 28 липня вважається днем смерті Князя Володимира, а саме хрещення, найбільш ймовірно, відбулося **14 серпня** (за новим стилем).

Отож в бібліотеках громади пропонуємо провести ряд просвітницьких заходів, спрямованих на формування почуття поваги до духовної та історичної спадщини українського народу: **духовні калейдоскопи, духовні читання, години духовності, історичні мандрівки, відео-презентації, оформити книжкові виставки тематичної літератури:**

- «Історія хрещення України-Русі»
- «Духовні ідеали наших пращурів»
- «Князь Володимир – Хреститель України-Русі»
- «Хрещення Київської Русі та його історичне значення у розвитку християнства»
- «Хрещення Русі: історія віків»
- «Хрещення України-Русі в мистецтві та літературі»
- «Князь Володимир Великий– хреститель Київської Русі»
- «Хрещення Русі – подія великого історичного значення»
- «Історичні особливості становлення християнства у нашій країні»
- «Прийняття християнства та розвиток науки і культури в Київській Русі»
- «Духовність – храм душі людської»
- «Значення Хрещення Київської Русі для історії українського народу»
- «Хрещення Київської Русі – перша сходинка до духовності»
- *мультимедійна презентація* «Храм духовності. Храм культури. Храм надії»
- *інформаційне повідомлення* «Хрещення Київської Русі – єднальне свято Вітчизни»
- *слайд презентація* «Джерело православ'я Русі –України»
- *літературно-історична мандрівка* «Великий дар хрещення»
- *історичний калейдоскоп* «Історія хрещення Київської Русі – погляд крізь час»
- *круглий стіл* «Християнські цінності української родини: традиції і сучасність»
- *історико-християнський альманах* «Вплив християнства на історичний, суспільний і культурний розвиток українських земель»

- *історичний круїз* «Вплив християнської віри на серця та душі людей»
- *хресні читання* «Молитва – джерело світла і добра», «Десять Божих Заповідей – наш дороговказ»
- *вікторина* «День хрещення Київської Русі-України»
- *бібліографічні огляди літератури* «Будуйте храм у душі своїй»
- *година духовності* «Тернистий шлях до Бога»
- *хвилини духовності* «Священна книга християн»
- *історико - пізнавальний урок* "Що ми знаємо про Хрещення Русі?"
- *експрес-інформація* «Храми – це наша історія»
- *віртуальна виставка* «Свято, дароване Богом»
- *відео-презентація* «Духовні ідеали наших пращурів»
- *книжкова виставка–панорама* «Роль хрещення Київської Русі в історії християнства»
- *книжкова виставка-інсталяція* «Хрещення Русі: вимір історією»
- *презентація однієї книги або кілька* « Князь Володимир – Хреститель України-Русі»

Епіграфи до книжкових виставок:

«Всі сучасні джерела згодні, що після хрещення Володимир змінив своє попереднє

життя...» (М. Чубатий)

«Молітесь Богові одному,

Молітесь правді на землі,

А більше на землі нікому

Не поклоніться». (Т. Г. Шевченко)

«Єдина служба на землі –

Це служба Богові». (М. Гоголь)

Українська державність – це тисячолітня історія багатомільйонного народу

Важливою віхою в історії нашого народу, який впродовж багатьох століть відчайдушно боровся за свої землю, свободу і незалежність, стало ухвалення Верховною Радою закону про встановлення **Дня державності України**. Глава парламенту Руслан Стефанчук зазначає: «В Україні запроваджують нове свято – **День Української державності!** Його відзначатимуть 28 липня. Про це йдеться в ухваленому законі № 5864. Він є логічним продовженням Указу Президента «Про День Української Державності», що був підписаний під час святкування 30-ї річниці Незалежності України. Це рішення сприятиме утвердженню спадкоємності понад тисячолітньої історії українського державотворення. Воно стане чинником опору ворожим наративам росії про Україну як «фейкову державу». Ми повинні відвойовувати кожен сантиметр своєї історії, розчищати наше історичне коріння. Адже ми – самодостатня нація».

Новий закон сприятиме утвердженню спадкоємності українського державотворення і захисту національних інтересів нашої держави, що була відома на політичній карті світу щонайменше з другої половини IX століття.

Тож пропонуємо підготувати та провести в бібліотеках громади різні заходи, спрямовані на виховання поваги до державних символів України, а також провести церемонію покладання квітів до пам'ятників і пам'ятних знаків, місць поховання

видатних діячів української держави, борців за незалежність України, загиблих учасників Революції гідності, учасників АТО та учасників заходів щодо гарантування національної безпеки та оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації на території України.

Також пропонуємо провести у бібліотеках:

- історичний урок «Становлення Української державності» ;
- конкурс малюнків «Ми живемо в Україні»;
- діалог на тему «Україна вчора і сьогодні»;
- конкурс творів «Мрії про Україну: дитячий погляд»
- літературно – історична подорож «Ти Земле рідна та свята! Ти Батьківщина , люба – золота»

Подорож по станціях :

I – « Київська Русь»;

II – « Запоріжська Січ»;

III – « Україна – моя Батьківщина»;

IV – « Село моє краплиночка на карті»;

- відео – презентація «Видатні постаті української історії»;
- онлайн -перегляд «Перша козацько-українська Конституція»
- онлайн марафон (відео-привітання) «Ти у мене Єдина»;
- інтелектуальна гра «Тернистий шлях України»;
- година цікавих повідомлень «Національні символи України»;
- віртуальна виставка «Три складові українського буття» (віртуальна виставка видань з виховання поваги до державних символів).

Гра-вікторина «Я і Україна»

1. Коли Україна стала незалежною?
2. Як звали засновників Києва?
3. Ми, українці, частенько називаємо себе козаками. А чи знаєш ти, що означає слово «козак»?
4. Як звуть першу олімпійську чемпіонку незалежної України, яка здобула перемогу з фігурного катання на зимових Олімпійських іграх у Ліллекхаммері (1994 рік)?
5. Назви ім'я князя, який охрестив Київську Русь.
6. Кого з Київських князів називали «Тестем Європи»? Чому?
7. Ми, українці, можемо пишатися тим, що на території України знаходиться географічний центр Європи. У якому саме місті/селі він розташований?
8. Український стронґмен, заслужений майстер спорту України, володар титулів «Найсильніша людина України» та «Найсильніша людина світу» (в 2004 році). Входив до складу збірної України, яка у 2003 та 2004 роках здобула титул «Найсильнішої нації світу».
9. Хто з українських політичних діячів зображений на українській купюрі номіналом 5 гривень?
10. Найвідоміші брати України, які завдяки своїй силі та витримці прославили нашу державу на весь світ. Чемпіони з боксу у важкій вазі.
11. Які моря омивають Україну?
12. Який з літературних творів Тараса Шевченка перекладався найбільше разів та нині читається на 147 мовах світу?
13. Велике державне свято, яке символізує об'єднання України.

14. Неподалік села Нововасилівка Миколаївської області, на території кургану знайшли найдавнішу скульптуру, вік якої V-IV ст. до н. е. Яку назву носить скульптура?
15. Що означає малий герб України? Коли він був затверджений?

Відповіді

1. Україна стала незалежною 24 серпня 1991 року.
2. Кий, Щек, Хорив, Либідь.
3. Вільна людина.
4. Оксана Баюл
5. Володимир Великий.
6. Ярослава Мудрого, за те, що ріднився (одружував доньок та синів) з чужоземними династіями.
7. Село Ділове, поблизу міста Рахів, Закарпатська область.
8. Василь Вірастюк.
9. Богдан Хмельницький.
10. Брати Кличко.
11. Чорне море, Азовське море.
12. Кобзар.
13. День Соборності України (22 січня).
14. Кам'яна або скіфська баба.
15. Малий герб був затверджений 22 лютого 1992 року. Зображення малого герба України було символом українців часів визвольних змагань XX ст. Тризуб був знаком княжої держави Володимира Великого.